

УДК 378.014.5:02]-048.35(4)

*Світлана Олександрівна Шуляк,  
кандидат педагогічних наук, доцент, декан  
факультету менеджменту і бізнесу  
Відокремленого підрозділу «Миколаївська філія  
Київського національного університету  
культури і мистецтв»*

## ЄВРОПЕЙСЬКІ МОДЕЛІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ ОСВІТИ

ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв» є лідером серед навчальних закладів культури та головним центром вищої бібліотечної освіти Півдня України.

Протягом 47 років кафедрою інформаційної, бібліотечної та архівної справи здійснюється підготовка фахівців бібліотечно-інформаційної галузі. Примножуючи кращі традиції і здобутки, колектив кафедри плідно працює над стратегією реформування вищої бібліотечної освіти. Особлива увага приділяється питанню підвищення якості підготовки бібліотечних фахівців з урахуванням максимально можливого приближення до потреб практики та орієнтації на європейські моделі професійного навчання.

Концепція модернізації вищої освіти в Україні передбачає докорінний перегляд і створення програми її зближення з європейським науковим простором. Важливим вектором інтеграційного процесу в освіті й науці ВП «Миколаївська філія КНУКіМ» вбачає формування співдружності з провідними європейськими університетами, зміцнення стратегічного партнерства. Вже кілька років поспіль філія співпрацює з університетами Польщі, зокрема, з Вищою школою менеджменту та адміністрування в м. Ополе та Академією імені Якуба з Парадижу в Гожові Великопольському. Вже традиційним для ВП «Миколаївська філія КНУКіМ» стало проведення спільних з польськими університетами наукових заходів: веб-конференцій, веб-семінарів за різноманітною актуальною тематикою. Також активно практикується обмін досвідом між викладачами філії та польськими колегами.

В контексті реалізації міжнародних студентських програм, студенти ВП «Миколаївська філія КНУКіМ» мають унікальну можливість приймати участь у міжнародному проєкті «Культурно-освітній візит до Європи», який створено польськими та українськими партнерами, що передбачає туристичні подорожі країнами Європи за рахунок грантових коштів.

Мета проєкту – ознайомлення з мовою та культурою країн Європи, історією виникнення Європейського Союзу, здобутками європейської демократії, розширення світогляду юних громадян, формування активної громадянської позиції, спрямованої на встановлення в Україні європейських стандартів життя.

Програма передбачає туристичні подорожі країнами Європи. В 2017 році студентам було запропоновано туристичний маршрут «Ополе–Прага–Париж–Дрезден–Краків». Таким чином, Європа підтверджує готовність до співпраці та подальшої реалізації спільних освітніх програм для студентів і викладачів з України.

Сучасна концептуальна модель становлення бібліотечної освіти, орієнтована на європейські моделі навчання та базується на принципах розвитку та укріплення партнерських зв'язків університету й бібліотек південного регіону України. Зокрема, запровадження в практику освітнього процесу досвіду угод соціального партнерства, що передбачає спільну з бібліотеками практикозоровану модель підготовки бібліотекаря нової формації. Постійно здійснюється робота щодо використання інноваційних результатів діяльності бібліотек в навчальному процесі, участі бібліотекарів-практиків у розробках практичної частини освітніх модулів з фахових дисциплін, а також щодо максимального

залучення студентів до практичної діяльності бібліотек регіону. Важливими суб'єктами новацій, в даному напрямку, виступають: університет, студент, бібліотека. Їх зусилля повинні бути максимально консолідовані.

Реалізуючи стратегію актуалізації бібліотечної освіти в контексті розвитку сучасного інформаційного суспільства, формування позитивного іміджу фахівців бібліотечної галузі, колективом кафедри впроваджено ряд ініціатив та проектів. Значного масштабу набув щорічний Форум бібліотекарів Півдня України «Бібліотека XXI ст.: освітній та практичний вектори», ініціатором та організатором якого є ВП «Миколаївська філія КНУКіМ». Партнери форуму: Одеська національна наукова бібліотека імені М. Горького, Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека імені О. Гмирьова, Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва, Миколаївська обласна бібліотека для дітей імені В. Лягіна, Науково-педагогічна бібліотека м. Миколаєва, Центральна бібліотека ім. М. Л. Кропивницького, ЦБС для дорослих м. Миколаєва, Центральна міська бібліотека для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка м. Миколаєва, Херсонська обласна бібліотека для юнацтва імені Б. Лавренюва та Херсонська бібліотека для дітей імені Дніпрові Чайки.

Організатори форуму поставили за мету – інтегрувати бібліотечну освіту та сучасні інноваційні практики для удосконалення бібліотечної галузі Півдня України та підвищення професійного статусу бібліотекаря в сучасному суспільстві, якої вони успішно досягли. Під час форуму піднімається комплекс проблем, що стосуються шляхів модернізації бібліотечної освіти; використання новітніх технологій в освітньому процесі; практичних аспектів підготовки сучасного бібліотекаря; формування професійної компетенції бібліотечних кадрів; стратегій формування позитивного іміджу фахівців бібліотечної справи; розвитку бібліотечної справи на Півдні України; практики інновацій у сучасних бібліотеках; проектної діяльності бібліотек.

Функціональна інтеграція освітньої і бібліотечної діяльності дозволяє бібліотекам бути для сучасних студентів своєрідним ареалом засвоєння нових ідей, концепцій, технологій, і це є ефективним комунікаційним середовищем, що дозволяє передавати інноваційний бібліотечний досвід, накопичений в практичній площині в реалії освітнього процесу. В контексті таких професійних комунікацій бібліотеки виступають потужним інформаційним, культурним та освітнім центром, діалоговою платформою між учасниками освітнього процесу.

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія КНУКіМ» традиційно проводить спільні заходи з бібліотеками регіону, а саме, конференції, круглі столи, семінари. Систематичними є організація та проведення тренінгів і майстер класів директорів бібліотек Миколаївщини та Херсонщини для студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Бібліотеки регіону є постійною базою проходження практики студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Почесним для університету є той факт, що студенти даного напрямку підготовки є членами молодіжних секцій Миколаївської обласної бібліотечної асоціації та Миколаївського регіонального відділення Української бібліотечної асоціації.

Співпрацюючи з бібліотеками, ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв» має можливість конструювати нову систему взаємозв'язків між університетом та бібліотеками, між теорією і практикою, традиціями і новаторством. Розширення і наповнення новим змістом сфери професійних бібліотечних комунікацій є домінантною стратегією модернізації вищої бібліотечної освіти, яку впроваджує університет.

#### Список використаних джерел

1. Кушнарєнко Н. М. Вища бібліотечна освіта України в контексті гендерного підходу. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2014. Вип. 43. С. 69–78.
2. Новальська Т. В. Еволюція вищої бібліотечно-інформаційної освіти в Україні. *V Львівський бібліотечний форум «Бібліотека – відкритий світ»* : зб. матеріалів / Укр. бібл. асоц.; редкол.: В. С. Пашкова, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська, О. В. Васильєв. Київ : УБА, 2014. С. 32–35.

3. Резолюція Форуму бібліотекарів Півдня України «Бібліотека XXI ст.: освітній та практичний вектори» (Миколаїв–Херсон–Одеса). URL: [http://mfknukim.mk.ua/images/1.03.2015/FORYM-ibrary/Rezoluciya\\_Forum.pdf](http://mfknukim.mk.ua/images/1.03.2015/FORYM-ibrary/Rezoluciya_Forum.pdf) (дата звернення: 10.04.2018).
4. Сербін О., Ярошенко Т. Аспекти реформування та вдосконалення сучасної бібліотечної освіти. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 2. С. 12–14.
5. Слободяник М. С. Концептуальні засади розвитку вищої бібліотечної освіти. *Бібліотечна планета*. 2001. № 1. С. 23–24.
6. Соляник А. А. Культуроцентрическая модель модернизации высшего библиотечно-информационного образования. *Вісник Харківської державної академії культури* : зб. наук. пр. Харків : ХДАК, 2013. Спецвип. 40. С. 31–41.
7. Тимошенко І. В. Новий стандарт вищої бібліотечної освіти – 2014: здобутки та втрати. *V Львівський бібліотечний форум «Бібліотека – відкритий світ»* : зб. матеріалів / Укр. бібл. асоц.; редкол.: В. С. Пашкова, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська, О. В. Васильєв. Київ : УБА, 2014. С. 37–40.